

IMATGES

40
CTMS.

Any 1 • N.º 21

SETMANARI GRÀFIC D'ACTUALITATS BARCELONA

29 octubre 1929

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ LLIBRERIA CATALONIA PLÇA CATALUNYA 17

Aquesta casa destartelada és un document trágic per a refer les hores de desolació que passà Tarragona, en la nit del 18 al 19

(Foto Esmeu)

ARRIBEM a Tarragona en l'express de València. Són prop de les deu i encara el sol no s'ha decidit a somriure damunt dels camps desolats i de les hortes arrasades de les vores del riu Francolí. La primera visita fou per l'amic Antoni Artal, distingit metge i Tinent d'alcalde de Tarragona.

— Veureu coses desoladores... No us podeu imaginar l'horrorosa nit que passàrem el dia de la tragèdia. Els crits dels uns demanant auxili, el dels altres animant els salvadors, el soroll de l'aigua, la manca de llum, el reflector de la màquina de l'express de València, que estigué més de dues hores parat a la via per ajudar una mica als treballs de salvament amb la seva llum, tot, tot contribuïa a fer més tèntrica la visió d'aquella barriada en la qual l'aigua arribava en moltes cases fins a primer pis.

El senyor Artal no podia acompanyar-nos perquè els malalts l'esperaven; però la condició d'individu de la Permanent va ajudar-nos molt, puix féu que es posés al nostre costat el senyor Miracle, ajudant de l'arquitecte, el qual ens acompanyà per tot.

Amb la bona companyia del senyor Miracle i l'eficaç recomanació de l'amic Artal, hem de confessar amb agraïment que trobarem obertes totes les portes on anàrem a trucar per a completar la nostra informació.

A l'Hospital. — La nit del sinistre — ens diu mossèn Anton, el capellà de l'Hospital, que ens rep amablement — entraren aquí alguns contusionats, alguns infeliços atacats de forta depressió nerviosa i altres de lassats i retuts pels treballs de salvament. Una de les dones ferides ha estat traslladada a Barcelona on li ha estat feta l'amputació d'u-

La llar destruïda. La força de l'aiguat s'endugué les portes i esbotzà els embans. Ara la casa abandonada evoca tota la tragèdia d'aquella nit

na cama. Avui a les quatre enterren Josep Ferrer Gil, de quaranta-nou anys, veí de Vandellòs i que fou portat a aquest Hospital on ha mort, víctima de forta impressió nerviosa soferta en el greu perill en què es trobà. Ara sols resten dos hospitalitzats per causes de l'aigua; un home que es diu Blai Bartolomé Expòsit, amb magulladures i contusions a les cames i una dona, Josepa Rostres Mas, de se-

tanta-cinc anys, amb fractura a la cama dreta. Anem a veure el ferit. Blai Bartolomé es troba encara enllitat a la sala de medicina general. Té setanta anys i ha perdut les poques misèries que tenia, quedant només que amb la roba que duia a l'esquena.

— ¿Voleu explicar-nos Blai, què és el que us va succeir?

Les vores del mar i els voltants del lloc inundat són plens d'objectes d'ús casolà que s'ha endut l'aiguat. Els veïns cerquen els objectes de casa seva i els porten a lloc segur

— Estava dormint en la meua barraca de fustes, darrera la fàbrica del gel, quan vaig sentir uns grans crits demanant socors. Vaig llevar-me i ja vaig trobar-me amb ai-

TARRAGONA DE DOL de la riuada de

gua a genoll. Al moment que anava a sortir a fora, la barraca em va caure al damunt i vaig quedar agafat a sota des de mig cos en avall. Uns homes que passaren per allí, em traqueren i em dugueren a l'Hospital.

— Havieu vist mai aiguats com aquests?

— Fa uns cinquanta-sis anys va ocórrer la riuada dita de Santa Tecla, per escaure's els dies de la festa major de Tarragona. D'aigua potser en va caure més, però no féu pas tants estralls, ni de bon tros.

Les excavacions de les ruïnes romanes, al costat de la fàbrica de tabacs. L'aigua les cobrí i ara el fang ha emplenat tot el que s'havia descobert a força de treballs. El corrent de les aigües se'n endugué àmfores i lloses. Se n'han perdudes moltes

A la fàbrica de tabacs. — Impossíble anar a peu. El fang envaeix encara tots els camins. Agafem un auto i cap al lloc del sinistre. El primer que veiem és la fàbrica

de tabacs. L'aigua penetrà als baixos fins a una alçada de cinquanta centímetres. El que ha quedat més mal parat han estat les excavacions romanes, immediates a la fàbrica. En efecte, totes les excavacions han quedat completament cegades pel fang i multitud d'àmfores i sepultures han estat malmeses pel corrent de les aigües.

Recurrent el barri del Serrallo. — Entrem

per l'entrellat de carrers de l'ht mil barri marítim de Tarragona. L'aspecte és lamentable. Cases abandonades, munts de mobles al mig del carrer, tots encrostissats de fang, gent que transporta els restes de la seva llar malmesa i els estén a secar pels terraplens de la via. Veiem

**PAPERS FOTOGRAFICS
LLIMONA**

PER LES VOSTRES MILLORS FOTOS
PERE IV, 179 • TELEFON 51391

Els estralls francolí

algunes cases enrunades amb els sostres esfondrats i els embans rebentats com si haguessin sofert el bombardeig d'una infernal artilleria. Tot el barri està empestat de creolina i zotal i fa l'efecte que passem pel mig d'un gran hospital de campanya. És que han desinfectat tot el pis per tal d'evitar la infecció produïda per gran quantitat d'animals domèstics que hi ha soterrats en mig del fang. I el fang ho envaeix tot; els carrers, les entrades de les cases, les hortes, tot. Les façanes de les cases també són de color de fang fins a una alçada de dos metres.

Parlem amb Fermí Roch Carles, de trenta anys i Joan Aixà, de trenta-cinc, dos saps minyons que la nit de la desgràcia feren, amb els altres veïns, treballs inaudits per salvament de la gent que estava en perill.

— Quan ens adonàrem — diuen — que el riu anava

Els restes de l'edifici del Club Nàutic, de qual sols resta en peu l'ala que conté el saló de festes. Els canots i un «out-board», comprat fela poc, foren tota destruits

gament de mobles i de fang. Es diu Josep Pastor. Es trobava a dintre la caseta ell amb la seva dona

quan ocorregué el fet. Ell pot explicar-lo; la seva muller, la pobra, morí ofegada a dins mateix de casa seva. El relat que ens fa, és d'una força emotiva considerable.

Amb veu encara tremolosa ens explicà com essent ja al llit el despertà el soroll de l'aigua; com saltà a obrir la finestra per veure el que passava a fora i que, en obrir-la, li entrà a dins un doll d'aigua que el reboté contra la pared. Fent grans esforços, pogué obrir un forat a la teulada que, era d'uralita, i provà d'ajudar la seva dona a sortir per aquell forat, mentres la vivenda se'ls omplena d'aigua, que la seva dona, espantada i com afo-llada, no consentí a passar i la tingué de posar damunt d'un armari. Ell, llavors passà a la teulada i es posà a arrancar planxes d'uralita per tal d'arribar al recó on

hi havia la seva muller que cridava i es planyia de la seva dissort. Però quan ja estava a punt d'arribar-hi sentí un gran tarrabastall i l'armari es volcà i la seva dona quedà ofegada en mig d'un afrós capgirament

Fermí Roch i Joan Aixà, uns de tants herois de la nit tràgica, facilitant interessants dades a l'autor d'aquest article

creixent, pensàrem tot seguit en les persones que perillaven a dintre casa seva. Trobem una botiga on ja tenien a prop un metre d'aigua. Vàrem intentar obrir la porta i no es podia. Amb quatre cops d'esquena l'esbotzàrem i poguérem treure una dona amb dues criatures i un pobre home tot xop i enravenat de fred. Els duguérem al terraplè de la via on un guàrdia civil els deixà la capa per abrigar-se tots plegats. Tornàrem al lloc de l'aiguat i encara vàrem poder salvar més persones, però com que ja teníem la retirada tallada pel cop de riu, que anava creixent, vàrem pujar-los a un bot i els tragüérem mar enfora amb l'intent d'anar a desembarcar a la banda del Club Nàutic. Al punt que anàvem a atracar, oïm un gran terra-

bastall. L'aigua arrossegava també el club i sortí que forem amants a apartar-nos amb quatre cops de rem, o si no ens trobem embolcallats en aquell munt de desferres. Creguin que feia angúnia en mig d'aquelles desferres. El moment en què es va negar el guarda de seguretat, allà a la vista de tothom, sense que ningú pogués fer res per auxiliar-lo, feia feredat.

Seria llarg de contar tots els detalls esgarriuosos que explicaren i a nosaltres ens convé aprofitar l'espai.

Anem cap a unes hortes que són una desolació. A dins d'una petitaca seta hi trobem un home que s'enfreté en arranjant un trist amunte-

Un bodegó sinistre: Una gàbia, un paraguai i un sífo tot brut de fang

88 FERNANDO 88
TELÉFON 22530
MALLOL
CAMISERIA
GÉNERES PUNT
CORBATERIA
NOVETATS

Aquest amuntegament d'objectes al peu d'una casa enruïnada, és un document vivíssim per donar idea de la enormitat de la catàstrofe.

de mobles que suraven per ci i per lla de la cambra.

Abandonem el lloc amb el cor cobert d'emo-

ció i anem seguint la nostra ruta. Tota aquella plana eren hortes i petites casetes. Aquí vuit persones es salvaren enfilats en aquesta figuera. Aquí hi morí una dona i dues criatures. Pertot hi ha records tràgics. ¿L'aviram i el bestiar arossegat? ¿I les collites malmeses? I les hisendes desaparegudes? ¿I les barques estife-
llejades per l'embat de la riuada?

Per això, quan els senyors del Club Nàutic ens ensenyaven, una mica emocionats, la destrucció del seu edifici i es planyien de la pèrdua de les copes, dels trofeus, de la vaixela de plata, dels canots picolats i de tota la destro-
ça, ben lamentable altrament, no podíem menys que somriure una mica per sota el nas, tot pensant:

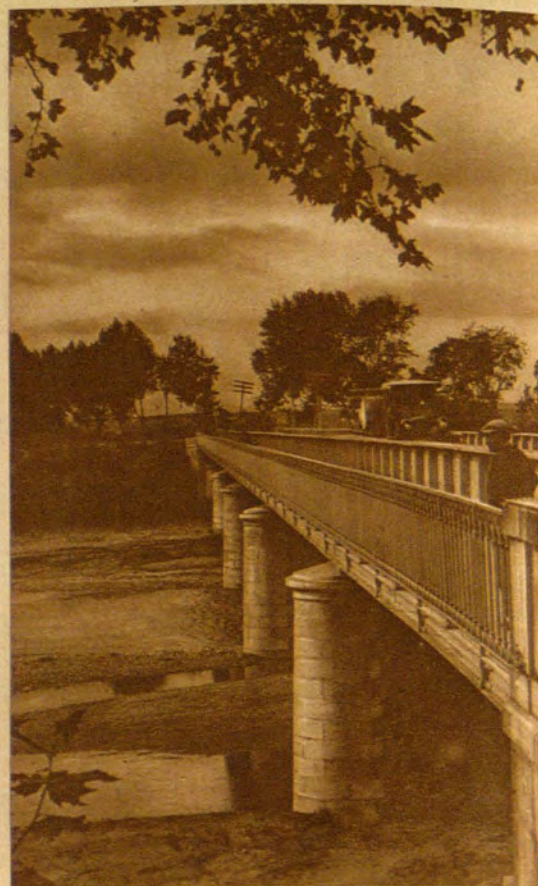
Vosaltres rai, que no n'heu de viure d'això! ¿I doncs, els pobres que han perdut la vida? ¿I els que s'han quedat sense casa? ¿I els pescadors que s'han quedat sense barca?

— ¿Quant creieu que s'ha perdut en tot el que s'ha destruït?, preguntem a una persona entesa.

— Fa de mal dir — ens respon — però conteu-hi un grapat llarg de mils duros. Ultra les pèrdues que es veuen hi ha les destroces dels edificis, les avaries en les màquines de les fàbriques i en els magatzems, sobretot en els de vi que estaven abarrotats de mercaderia. Posem-hi uns cinc milions de pessetes i encara ens quedarem curts.

Amb el cor encongit marxàrem d'aquell lloc i retornàrem a Barcelona amb la visió ina-

movible d'aquella nit d'angoixa que devia ésser pels desventurats habitants del barri marítim de Tarragona, la nit del dia 18 al 19

Heus ací el riu Francolí tocant a Tarragona. Les aigües arribaven ran de les baranes del port. Ara el veiem, dos dies després d'haver-se enverinat, tan mansol com abans

d'octubre d'aquest any, data que perdurarà durant molts anys en la memòria dels tarragonins. (FOTOS ESMRU) J. VAYRRA I AULET

PERFUMERIA
GAL
MADRID
BUENOS AIRES
LONDON
NEW YORK

EL SEU DENTÍFRIC ÉS AQUEST

Les dents serveixen per menjar i per riure. Conserveu-les fortes i formoses. Eviti la seva ruïna. Deixi ben descoberta la seva blancor. Usi cada dia

PASTA
DENS

Durant aquest any fem present als consumidors de D e n s d'un magnífic collar de perles de Manacor.

INSTRUCCIONS PER REBRE EL PRESENT CUPÓ PER RETALLAR

1. Guardeu les capsetes dels tubs de Dens o de Pasta dentífrica Gal (Etiqueta groga)
2. Reuniu 12 capsetes del tamany gran o 24 del petit (o be la seva equivalència: 2 petites valen per una de gran).
3. Entregueu-les al vostre proveïdor, amb el cupó anexe, omplent amb el vostre nom i adreça, i amb el nom de l'establiment on les entregueu
4. El vostre proveïdor guardarà les capses i timbrarà el cupó, retornant-vos-el.
5. Sigueu servit de tremetre-us per via postal (Perfumeria Gal - Isaac Peral, 10, Madrid) el cupó timbrat i de seguida us enviarem el collar de perles, lliure de despeses.

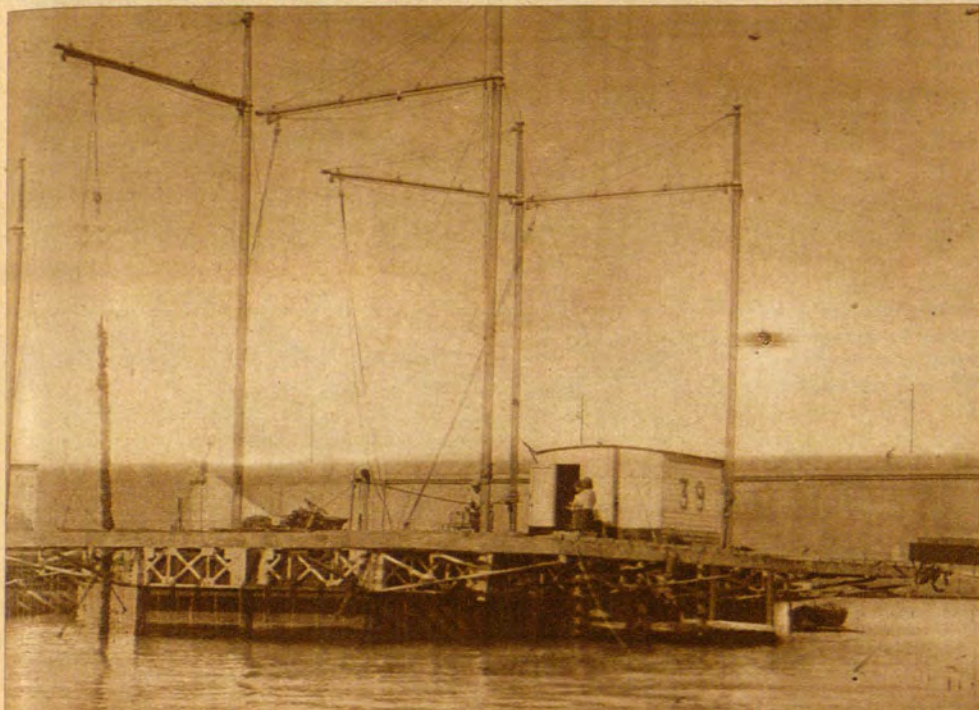
(Caduca el 31 de Desembre de 1930.)

Sr. _____	
Carrer _____	N.º _____
Població _____	
Província _____	
Ha entregat en aquest establiment:	
capsetes del tamany gran de Pasta dentífrica de la Casa Gal.	
capsetes del tamany petit de Pasta dentífrica de la Casa Gal.	
de _____ de 1930.	
Firma de l'establiment _____	

Si en algun cas el vostre proveïdor no accedís amb gust a rebre les capsetes i timbrar el cupó, us preguem que valgueu demanar-nos instruccions per mitjà d'una tarja postal.

COSES DE LA MAR

LA CRIA DELS MUSCLOS

Un viver de musclos en plena cria. L'aspecte de pals i cordes fa pensar quelcom en un veler. No hi ha veles, però. Són els pals que aguanten les corrioies per a llevar les cordes plenes de musclos

HOM diu que els barcelonins es desentenien una mica massa de les coses del mar i és per això que ens proposem anar fent passar per davant dels ulls dels nostres llegidors tot el panorama de les diferents indústries, dels variats esports, dels diversos aspectes, tan rics i tan plens de poesia, que té el nostre port i tota la costa catalana.

Avui li toca el torn a la cria del musclo, un dels mariscs més populars i de més consum a casa nostra. Ningú no ho diria que aquelles dues petxinetes negres i llarguerudes, que tan agradables són al paladar, quan un bon cuiner les guisa dintre una cassola, necessitessin més de sis mesos per a posar-se en condicions

La maniobra d'arrancar els musclos de la corda on es crien

Com es fa la cria del musclo.— El primer que cal és l'adquisició de la cria. La cria del país, que es fa en els mateixos viviers i se'n troba també per les costes, no és pas la de millors rendiments per a la recría en viviers. La millor és la de les costes del Cantàbric, sobretot la de Bilbao, Santander, Vigo i La Corunya, d'on l'envien en caixes especials. La cria no és res més que uns musclets menuts del tamany d'un pinyol d'oliva i encara més petits.

Després es fan les cordes. Aquestes cordes, amb uns ferros travessers en angle recte, es cobreixen de cria, talment com per les verbenes es fan les enramades de boix i es fixa amb unes tires de sàrcia.

Ara la feina és dels restregadors. Així els musclos es desfan els uns dels altres

D'aquestes cordes, a cada viver en fan moltes; mesuren de 4 a 6 metres de llargada segons el calaf del punt on són posades; cal que no toquin a terra per tal

d'ésser comestibles, des del moment que les minúscules cries es tiren al mar dintre dels viviers.

Naturalment que el musclo també es cria «espontàniament» en tota la costa, en mig de les roques o bé arrapats a qualsevol objecte submergit, més per tal de poguer assegurar a bastament el gran consum d'aquest mol·lusc, es precis de criar-lo en viviers. Al port de Barcelona n'hi ha 60 d'aquests viviers, que tots haureu vist arreglats tot al llarg de l'escullera per la banda de dintre el port. Unes dades curioses. Aquests viviers, que són flotants, pertanyen a la Unió de Musclaires (*Unión de Mejilloneros*, és el nom oficial) i paguen a l'Estat, pel dret de concessió durant 20 anys, la quantitat de 40.000 pessetes anuals en conjunt, a més 10.000 per a despeses de la Junta Reguladora, de la que en forma part l'Alcalde, el Comandant de Marina i el President de la Junta del Port, entre altres. Aquesta reglamentació fa poc més d'un any que està establerta. Abans, era un embolic: tothom plantava els viviers allà on millor li semblava sense ordre ni concert.

—Us va millor així, o preferíeu quan anava de l'altra manera?— li preguntem al musclaire de la concessió número 39, qui amb gran amabilitat ens ha facilitat totes aquestes dades.

—Ens va millor així— diu ell—. Naturalment que ens resulta més car pels pagaments que hem de fer; en canvi, però, tenim més seguretat en la producció i la garantia que ningú no ens pot treure del lloc que per subhasta tenim concedit, almenys durant vint anys.

que els musclos no agafin fang, i tenen un pes al cap d'avall a fi de conservar la verticalitat. Fetes aquestes cordes amb tota la cria que s'ha comprat, es posen a mar i es deixen estar perquè els musclos vagin creixent poc a poc. Aquesta operació es fa pel desembre, cap allà als volts de Nadal.

En ésser al mes d'abril, amb les cordes fetes amb cria procedent de La Corunya, cal fer una altra operació. Les treuen del mar, les arrenquen de la corda i d'aquesta cria, que en diuen a mig fer, en fan noves cordes, de cada una dues. D'això en diuen doblar. Es fa sols amb la de La Corunya, perquè és una mena de cria que creix molt atapeïda i els musclos no podrien acabar de créixer de tan espessos. Un cop s'ha doblat, altra volta a l'aigua uns quantes mesos més.

—Tarda molt a estar en condicions de consum?

—Per Sant Joan ja podem vendre la que procedeix de cria de Bilbao i Santander. La de les costes gallegues, fins al setembre.

La collita. — Ja a punt de vendre els musclos, cada dia s'arrenca de les cordes la quantitat necessària segons la demanda del mercat. Els musclos surten del mar oberts però es tanquen de seguida que troben la manca d'aigua.

Per a desagromullonar-los o sia separar-los uns dels altres es remouen amb una fusta que duu un travesser al cap d'avall, que en diuen el restregador. Dintre d'uns grans cistells o coves es renten i seguidament a dintre d'unes saques, cap a la societat *La Vendedora de Mejillones* que és la que controla i assegura la venda.

—És molt gran la producció?

—Per terme mig cada viver produeix unes 3.000 arroves de musclos l'any, de manera que amb 60 viviers, vénen a fer un total de 180.000 arroves. D'aquestes, força més de la meitat van a fora de Barcelona.

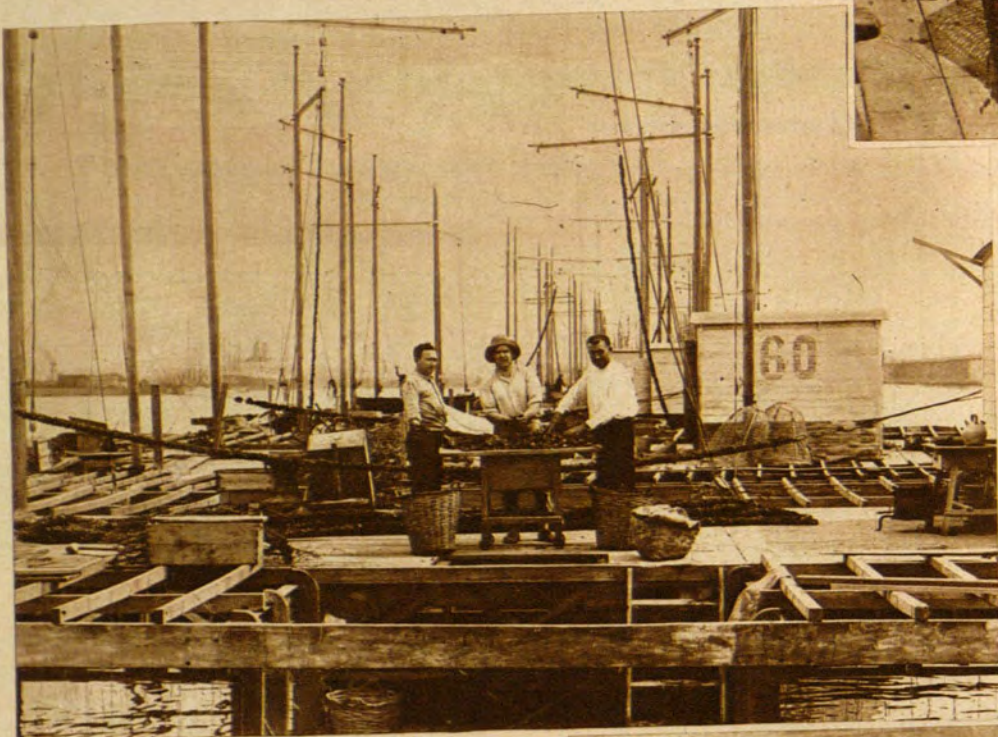
—Esteu tots associats?

—Tots, no. Som més de la meitat però en queden alguns que es dediquen a la venda lliure.

—Una altra cosa. Els musclos al viver, passen malures o corren perills que us puguin perjudicar la producció?

Els musclos, ja restregats, poden netejar-se més còmodament, separant els dolents o els massa menuts

La tria i classificació dels musclos, segons la mida

—Com a malures, no; a l'estiu quan fa una calor excessiva, de vegades s'escalden i es crema l'arrel i el musclo es desenganxa. Una planta paràsita que en diem *moca*, també els perjudica però és relativament fàcil el netejar-la.

«Sic transi...». — Sí, així passa la glòria del món.

Heus aquí que als dos musclaires que ens han assabentat de tantes coses curioses referents a llur ofici, els hem parlat d'En Manolo Utor «el musclaire».

—És cert — els hem dit — que Manolo Utor era musclaire?

—L'Utor? han fet ells.

—Sí, homes, En Manolo, el cèlebre tenor de *Marina*...

Res. Si els haguéssim parlat del Gran Mogol no haurien quedat més bocabadats. L'actual

Els musclos, ja ensacats, estan a punt d'anar cap al mercat

generació de musclaires de Barcelona, ja ha perdut la noció del tenor que un dia posà en renou a tota la ciutat. I tenim entès que encara viu. Potser algun vell, d'haver-lo trobat, se'n recordaria prou i en parlar-n'hi nosaltres, hauria fet brillar els seus ulls menuts i arrugats i hauria començat a contar-nos:

«La primera vegada que En Manolo va cantar al Liceu...»

J. V. A.

(Fotos Martí)

Pastilles Aspaimé

Composició: Sucre llet, b., cinc cgrs.; extracte regalèsia, cinc cgrs.; extracte diacodi, tres mgrs.; extracte medul·la vaca, tres mgrs.; Gomenol, cinc mgrs.; sucre mento-anisat, quantitat suficient per una pastilla.

Curen radicalment la **TOS**
perquè combaten les seves causes

Catarros, ronqueres, angines, laringitis, bronquitis, tuberculosi pulmonar, asma i totes les afeccions en general de la gorja, bronquis i pulmons.

Les PASTILLES ASPAIME superen totes les conegudes per llur composició, que no pot ésser més racional i científica, gust agradable i l'ésser les úniques en què està resolt el transcendental problema dels medicaments balsàmics i volàtils, que es conserven indefinidament i mantenen íntegres llurs meravelloses propietats medicinals per a combatre d'una manera constant, ràpida i eficaç, les malalties de les vies respiratòries, que són causa de la tos i sufocació.

Les PASTILLES ASPAIME són les receptades pels metges.

Les PASTILLES ASPAIME són les preferides pels pacients.

Exigiu sempre les legítimes PASTILLES ASPAIME i no admeteu substitucions interessades d'escassos o nuls resultats.

Les PASTILLES ASPAIME es venen a una pesseta la capsula en les principals farmàcies i drogueries i alhora se'n lliura gratuïtament una de mostra, molt còmoda per dur a la butxaca.

ESPECIALITAT FARMACEUTICA DEL LABORATORI
S O K A T A R G

Oficines: Carrer del Ter, 16 - Tel. 50791 - Barcelona

NOTA IMPORTANTÍSSIMA

Per demostrar i convèncer que els ràpids i satisfactoris resultats per curar la TOS, mitjançant les PASTILLES ASPAIME, no són possibles amb les similars, i que actualment no hi ha altres pastilles que puguin superarles, el Laboratori Sokatarg, tramet gratis una capseta mostra de PASTILLES ASPAIME als qui li envien el retall d'aquest anunci acompanyat d'un segell de cinc cèntims, tot dins un sobre franquejat amb dos cèntims.

ALS ENCANTS VELS...

DOMINEN ELS LLITS I LES SABATES

Els Encants de Sant Antoni són una cosa curiosa i estètica, però els Encants Vells, estan deixats de la mà de Déu, com es diu vulgarment. Cada dia els enretiren una mica més. Ara per anar als Encants Vells no solament s'ha d'omplir de pols sinó que cal traspasar la via del tren i tot. El sòl és ple de rocs i desnivellat de tal manera que recórrer totes les parades fa cansar més que anar d'excursió a peu a Les Planes, per exemple.

Quadros i llits... Amb aquests elements, es podria formar una Pinacoteca o bé muntar un «menblée». Qui ens assegura, però, que aquests llits i aquests quadros no vinguin precisament d'un «menblée» i d'una Pinacoteca?

El panorama accidentat dels Encants Vells

I tantmateix hem anat massa ràpids en nomenar-los els Encants Vells, perquè no són pas vells del tot. Hi ha parades de NOU, parades que venen mitges i eines d'alumini i joguines de noranta-cinc cèntims per la quitxalla. Prou que n'han protestat els de Sant Antoni de que venguessin objectes nous i prou que n'han patit d'aquestes protestes els humils venedors de la carretera de Sant Andreu, perquè els han posat moltes multes i els han privat infinides vegades de vendre res que no fos usat i molt usat, i és el que ells diuen: «si venem usat la gent no ens compra, perquè cada dia tothom mira més prim, i si venem nou no ens deixen vendre. Si és que volen acabar amb el nostre comerç que ho diguin d'una vegada i no fassin més romansos».

Els han concedit un termini de temps per vendre, o mal vendre, els objectes nous. D'això ja fa molt temps; potser el terme ha vençut, fora molt fàcil que haguessin vençut, però bahl! no cal mirar tant prim. Quin mal fan després de tot?...

Darrerament els han promès que els hi construïrien unes marquesines com les que els han construït als venedors de Sant Antoni. I amb aquesta promesa, els venedors que no són gent rencorosa, s'han oblidat de totes les injustícies comeses i de tots els ensurts i els disgustos rebuts.

De totes maneres els Encants Vells en tenen el nom ben justificadament, perquè de parades que venen objectes vells n'hi ha moltes, tantíssimes que no tenen punt de comparació, en el nombre, amb les que venen nou. I són tan vells, tant, els objectes posats a la venda que sembla mentida que mai arribin a trobar un comprador.

Entremig de la pols i de la brutícia de la terra s'amunteguen a les parades els objectes més estranys i més diferents que mai us arriben a imaginar.

Davant nostre hi ha una parada que té exposats una pila de water-closets, dos o tres palanganers de porcel·lana escrotonats, un gerro de posar llet també en molt mal estat i un munt de llibres entre els que hi ha, el «Diario de la Exposición», el «Calendario del Diluvio», uns quaderns de «Abandonada en su noche de bodas» i «La Historia de España». Molt aprop dels llibres, tres matalassos xafats i descolorits i plens de taques serveixen per colocar-hi oportunament el damunt dues clàssiques «panderetes». Però el que domina més són les parades de llits vells.

Voleu dir que aquests llits no caminen sols? preguntat amb una miqueta de fàstic.

— I ca, mireu-los pobres llits!, ni per això que suposeu serveixen, ja veieu si en són de desgraciats.

Aquesta cuina, no és posada a la venda. És la cuina del restaurant dels Encants

En efecte, aquests llits despinats i corcats de per tot arreu no fan res més que llàstima. ¡Pobres llits! qui sap quantes coses no dirien si poguessin parlar.

Una dona crida: «Sabates a dues pessetes!...» Una altre dona s'hi atansa, les mira, les toca i en fa escarafalls. Són massa velles. La venedora li contesta: «¿Doncs què creieu, que si fossin noves us les donaria per dues pessetes?»

Naturalment que tractant-se dels Encants es regateja, i així de les sabates que n'hem sentit demanar dues pessetes en veiem pagar vuitanta cèntims. Cal fer negoci. Negoci ràpid. Negoci com sigui. Val més contentar-se a guanyar-hi més poc i vendre més que no pas guanyar-hi més i vendre més poc.

Un home assegut damunt d'un tamboret plegable té al seu davant estès a terra un mocador de fer farcells ple de borilles de cigar.

— Perquè serveix això?

— Per fumar, respon.

— ¿Això?

— Sí, sí, això. D'aquest tabac triat i una mica passat pel garbell se'n fa una picadura deliciosa.

— Però si aquest tabac és recollit de per terra i n'hi ha de totes menes? Com pot ésser això?

— No hi fa pas res. És més bo, té un gust variadíssim. Haver de pensar que aquestes borilles han estat recollides en terrasses de cafés i en teatres i simplement pels carrers de Barcelona. La picadura de borilles ve a ésser com una mena de cocktail de tabac perquè n'hi ha de totes menes; Capstan, Abdullès, Kedives, Lucki Strake, Bodman, en fi un assortit complet de marques.

FOTOS
ESMEU

Abans les triàvem però era una feina molt pesada.

— ¿Com reconeixeu les marques?

— Oh bé, les triàvem abans d'apilar-les, es a dir seleccionàvem les borilles triades al Colón i a la Maison Dorée i les juntàvem i juntàvem també les dels cafès del Paral·lel. Els hi donàvem categories, compreneu? Però ens trobàvem amb les borilles recollides al carrer que ens feien voltar el cap. Aquestes borilles anònimes era impossible identificar-les donada l'extensa varietat que en recollíem. Per això vàrem optar per apilar-les totes plegades i així ens estalviem feina i el tabac no hi perd res, perquè encara resultava més substancial.

— ¿I qui són els vostres compradors de borilles?

— Gent de tota mena, que oscilen entre captaires i aprenents juvenets que fumen d'amagat de casa seva. Hi ha de tot. De vegades venen homes que no són ni captaires ni aprenents i precisament aquests són els més bons clients perquè se les enduen totes sense regatejar.

Al costat hi ha una altra parada. A n'aquesta només hi ha quadros: aquarel·les, olis i pastells que tant es podrien atribuir a Picasso com a Goya, no ve pas d'aquí. Ah! si fossim tècnics avui estem segurs que podríem fer una bona adquisició.

Anem seguint parades i més parades. Totes s'assemblen molt. Sabates i llits és el que domina.

Els objectes més insospitats confraternitzen dintre la misèria general de la parada. Des dels atuellis higiènics fins als volums de la Història d'Espanya

Estem cansats. Per assegurar-nos una mica pensàvem anar al «restaurant dels Encants» però el trobem ple per dissort nostra. És l'hora de dinar i damunt la cuina econòmica ambulànt fumen una colla de cassoles, mentre asseguts a les taules del voltant els venedors reclamen la carta.

¿La carta? El cambrer la va cantant:

«Fideus amb cap de costella» «Tripas a la llauna» «Bacallà amb sofregit» «Cap i pota amb suc» «Curadella amb patates» «Feige amb ceba».

Els venedors van triant. Una curadella, uns fideus a la cassola...

I dessota la vela del «restaurant» ambulànt reprenen les forces. Després per postres sempre tindràn ocasió de poguer menjar-se un gelat perquè hi ha un home que amb el clàssic carretó va voltant els «Encants». «Montecao, helao 'lao...»

ROSA MARIA IMBAU

De vegades, en mig d'aquests objectes s'hi troben coses de valor. Fa pocs dies, dintre del marc d'un quadre hi van descobrir dues mil pessetes

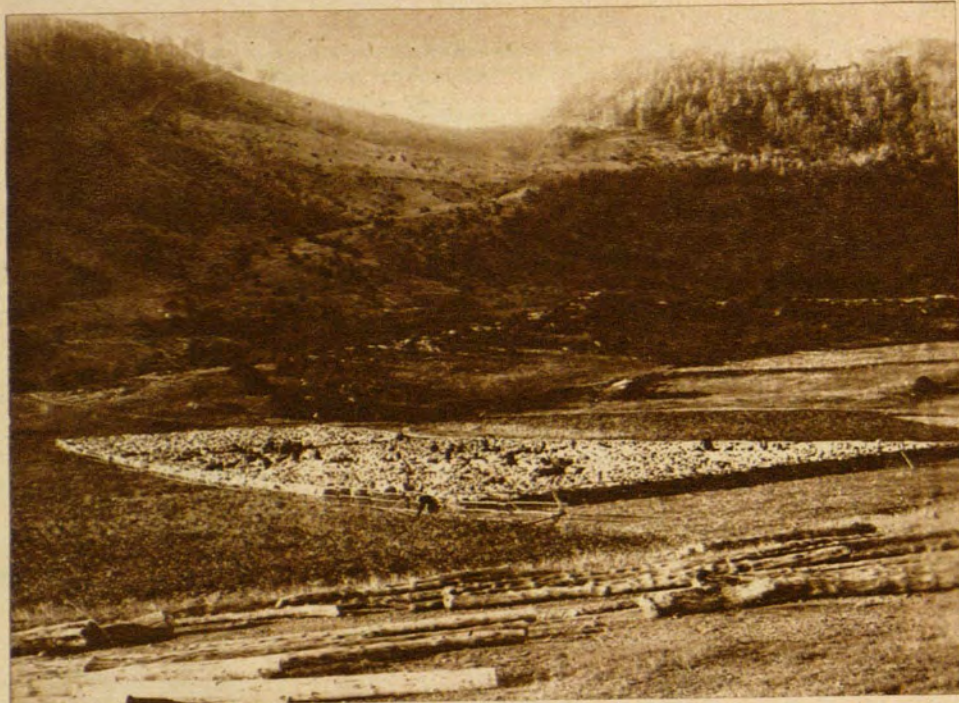

La vida dels pastors d'alta muntanya

Són, en general, poc conegudes les activitats que estan al marge de la que cada u de nosaltres hem escollit. Totes tenen els seus atractius i les seves dificultats. Totes, certament, tenen un divers guspireig de bellesa que les enalteix i les fa objecte especial de les nostres preferències. Per això és d'una altíssima importància educativa saber exposar a la joventut el «punt dolç» de totes les arts i oficis, i és condició indispensable, per a portar una existència feliç, que cada u orienti la seva actuació vers la professió cap a la qual es senti més predisposat.

Un pastor de les ramades del Llusanés. Porta al damunt tot l'equipatge, però l'empantanegament de farcells, mantes, paraigua i bastó, no li lleva l'humor per a somriure, tal com Déu mana, davant l'objectiu fotogràfic

L'immensa cleda, al fons de la vall, atapeïda de bestiar. La manca de confort és evident...

L'energia del pastor ha hagut de suplir la manca de coqueteria d'aquest parell de manyacs, que no veien amb gaire bons ulls que hom els enfocés la màquina

La vida dels pastors, és, potser, una de les menys conegudes. Nosaltres, que hem vist de prop els costums de la brava gent muntanyesa, hem pensat de dir-ne alguna cosa als lectors d'IMATGES i hem bus-

cat, com a motiu, la tria de les ovelles que, a mitjans de setembre, retornen de l'estiu. Més concret, la tria de les ovelles de la ramada de Rus, acte que es fa cada any a mitjans de setembre, al Pla de l'Espluga de Gombreny (Ripollès).

La ramada de la muntanya de Rus (terme de Castellar de N'Huc) està formada per més de sis mil ovelles. Tenen cura d'elles un majoral i cinc altres pastors, un dels quals està encarregat de la minestra i li diuen la «mestressa».

A les vigílies de Sant Pere arriben a l'Espluga de Gombreny els petits ramats. Cada amo ha posat una marca a les seves ovelles. Aplegada la gran ramada, ja és hora d'anar a Rus on el bestiar hi troba pasturatge bo i abundós. Hi ha qui, prèviament, compra aquestes herbes i ell és qui lloga els pastors i fa els tractes amb els amos de les ovelles.

Un detall interessant: el bestiar, quan

A dalt: Un detall de la tria del bestiar.— A baix: La tria ja és feta. Ara cap a casa... És la ramada del Llusanès que va a reposar al Pujol de Lientes

va de pas, segueix el «camí ramader». Un pastor ens va assegurar que, del sud de França fins a Barcelona, els ramats poden seguir el seu camí sense necessitat d'haver de travessar cap corrent important d'aigua.

Les ovelles que van a Rus són del Ripollès, Vall de Ribes, Bergadà, Llusanès.

A les muntanyes compreses en el semicercle que va del Fresser a les serres del Cadí i serra de Saragot de Gombreny, es poden comptar uns 50.000 caps de bestiar de llana a més d'una colla de vacades i eugassades nombroses.

Abans d'anar a muntanya es fa la «tosa», les ovelles són esquilades. I tant aquest acte com el comiat de les que

La cosa s'embolica... La cabra està positivament esverada davant la bro-ma que es disposa a gastar-li el seu seu rival

marxen i el seu retorn, són celebrats amb festes casolanes, en les quals no hi falta la teca i el bon humor. Anècdotes, cançons, rondalles, acudits de tota mena es poden recollir encara en aquests moments d'intimitat. Els temps actuals, però, han canviat bon xic l'ambient. En els arxius folklòrics és, ara, on podem trobar moltes de les coses que foren.

El viure encimbellat, a més de dos mil metres pel damunt de les discòrdies humanes; ésser el primer de saludar el nou dia; respirar l'aire pur i passejar la mirada altiva per la ratlla de vastíssims panorames... Heus ací bells atractius.

Guaitar, impassible, com s'apropa la tempesta i com el llamp esquerda la nuvolada; sentir el tro com rebot de serra en serra i pertorba la pau de la magna solitud; desafiar l'enorme pedregada...

Cal haver viscut en les altes solituds de les muntanyes; cal haver-se partit amb el vell rabadà el formatge i la llet d'ovella; cal haver sentit el xiular del vent per entre les pedres que formen les parets de les cabanyes i haver vist congriar-se les tempestes a sota els peus, assotant la plana invisible per l'espessa nuvolada; cal haver vist formar-se el torb menaçador i terrible, per a poder apreciar tota l'imponent sublimitat d'aquelles altures on el sol escalfa més, la neu és més freda, el vent més tallant, els aires més purs i on el pit s'eixampla més i el cor sembla que vulgui sobtar empès per totes les energies que li dona la naturalesa.

¡Saludem el pastor, heroi de les muntanyes!

J. JUDAS I P. CLIMENT

(FOTOS JUDAS)

Visions inèdites de Barcelona

Tan conegut com és aquest recó del parc de la Ciutadella, cal reconèixer que el fotògraf ha sabut copçar-ne tot el seu encís romàntic. Si les pedres poguessin parlar, potser ens portarien la remor d'algun petó furtiu, que faria enrogir encara avui les galtes d'alguna honorable mare de família. ¿De vergonya? No; de plàcids records d'illusions esfumades.

La boira envaint els carrers de la ciutat dona lloc a perspectives poc vistes i desusades. Aquests aspectes de la Plaça de Catalunya, ens porten insensiblement a la memòria, aquells panorames clàssics dels squares londinencs.

...i ens fa l'efecte d'un accentua més la sensualitat cosmopolita. El sol brillant de la nostra totes d'orgull; bé és dretes ens vanem de ell; ens permet de començar aquelles dues pa-

(FOTOS GALT)

La Maniqua? Un centre d'Africa? ¿on viñaren on és? No, tricap... És, senzillament, la més dissimulada del món, una plaça rodona que es troba a la Diagonal amb la

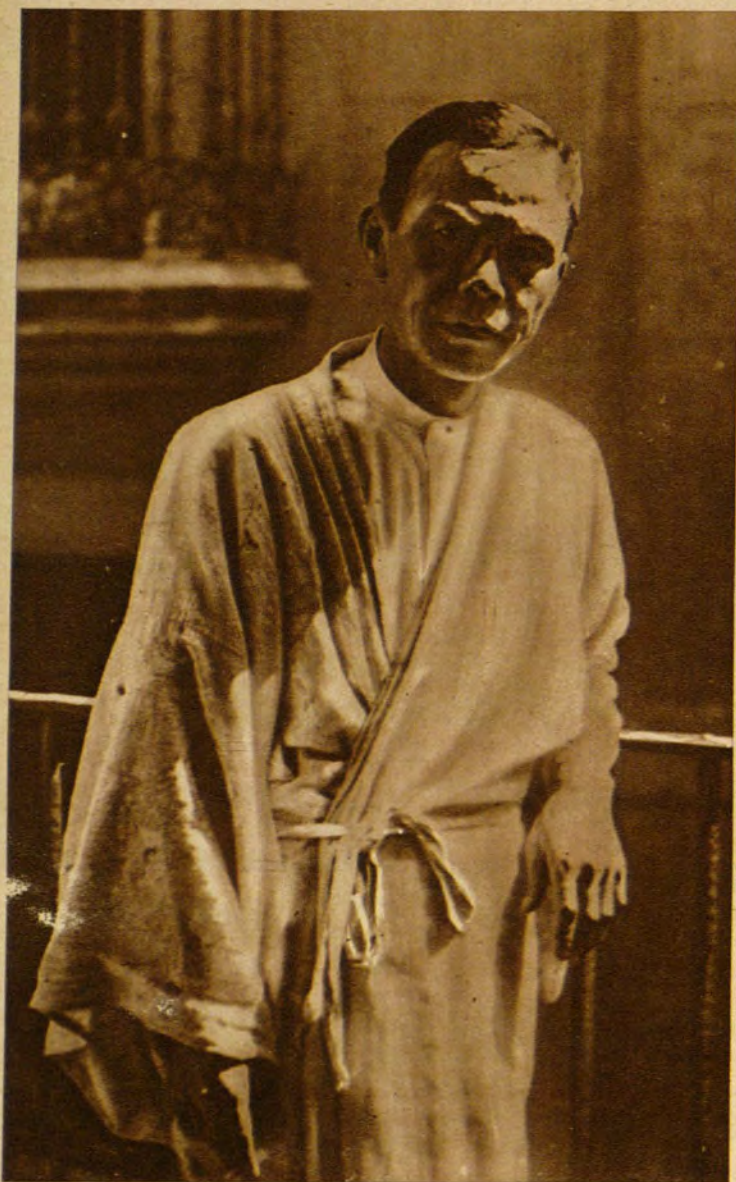
ecte de la nostra ciutat
la sensibilitat de gran ca-
lita. hi Londres amb el
de la nostra s'estufarien
l; bé és doncs que nosal-
m de algun cop la boira
de com Barcelona amb
a dues metròpolis.

FOTOS GARCIA (RTMA)

a? ¿Comenge tropical del
rica? ¿Què va que no ende-
és? No trenquen més el
nillat, una visió acerta-
mació que hi ha a la
na que és l'encreuament
nal amb el carrer d'Urgell.

Fu-Chau-Fa, fill de la casualitat en terres de Xina i únic salvador del món sencer

Fu-Chau-Fa, al balcó del seu pis del carrer de Sagristans

CONEIXEU Fu-Chau-Fa? No? És molt estrany. De Fu-Chau-Fa s'ha parlat i escrit molt. Per això hem persistit en la idea de bastir un nou reportatge. A això ha contribuït, el que Fu-Chau-Fa posés a les nostres mans pecadores un dels documents més valuosos, que ha concebut el seu numen filosòfic. Ens referim al quadro titulat «Camino natural de los humanos» que reproduïm i que és original i inèdit.

Necessitem explicar el valor del quadro? Fu-Chau-Fa ha condensat en ell tota la seva ciència filosòfica i profètica. En ell — ens ha assegurat — està continguda la quintaessència dels problemes universals.

Altres dels documents que aquest fill de la casualitat a la terra xinesa ha posat a l'abast de la nostra curiositat periodística, és la carta que també veurà el lector reproduïda, en la que Fu-Chau-Fa es dirigeix a l'alta diplomàcia internacional i a tota la premsa exposant els seus punts d'albir sobre la firma que pertoca a aquells dos poders.

El lector jutjarà per aquests documents de la personalitat de Fu-Chau-Fa.

Però ¿qui és Fu-Chau-Fa?

No t'impacientis lector amic... Aquest modern «salvador del món enter» és, abans que profeta, o al mateix temps, un perfecte «gentleman» un home sociable que usa targes de visita o comercials, que distribueix entre els que no el coneixen.

Reproduint-ne una et faràs càrrec de ço que significa.

«Presidente de la República. — Bogotá, 8 de mayo de 1919. Sr. Fu-Chau-Fa. Presente. Mi estimado señor: Refiérome a su reciente tarjeta con la que V. se ha servido enviarme una copia de una carta al Presidente de los Estados Unidos y del cuestionario que acompaña esta carta, todo lo cual versa sobre la obra que puede realizar la Conferencia de la Paz a favor de las razas de Oriente. Le agradezco a V. ese envío y le felicito por su actitud en esta materia, actitud que no sólo es patriótica sino humanitaria. De usted atento y estimador y amigo, Marcos Fidel Suárez».

La filosofia de Fu-Chau-Fa. El Kaiser, Napoleó i la Societat de Nacions

Es pot dir que Fu-Chau-Fa és un filòsof hermètic, incoherent si es vol, però de cap manera

manca d'originalitat.

¿Què opinavostè dels problemes humans? — li preguntem — Crec que encara vivim com els troglodites. Amor, Interès,

FU-CHAU-FA

ESCRITOR OCULTISTA

HIJO DE LA CASUALIDAD EN LA TIERRA CHINA
ÚNICO SALVADOR DEL MUNDO ENTERO

Conocedor de la causa del Universo y Fundador de la verdadera felicidad eterna - Famoso Director de «La Tinta China» - Autor de la obra «Única Salvación del Mundo entero» - En Bogotá, República Colombia, S. A. Director y Propietario de «La Vida», Diario civilizador. Apartado n.º 1907. Lima, República Perú, S. A. Autor profético de la Ciencia del Pasado, Presente y Futuro, en el cuadro titulado: Camino natural de los humanos

No és estrany que Fu-Chau-Fa escrigui en espanyol correcte, ja que ha passat gran part de la seva vida a Sudamèrica i a Espanya per allò

de què ningú no és profeta a la seva terra.

Fu-Chau-Fa i la Gran Guerra

— Digui'm; ¿com va néixer en vostè la fal·lera de profetitzar i escriure?

— Fou a l'any 1918, quan el destronament del Kaiser Guillem II. Era jo a Colòmbia i aquell succés va impressionar-me fonament, tant, que durant vint-i-quatre hores no va ésser-me possible menjar ni reposar. Per fi i després del primer àpat, vaig decidir escriure un article que no va voler publicar cap periòdic. Aleshores, aprofitant el seu text i en forma de carta, el vaig enviar a la Conferència de la Pau a Versalles. Tractava la carta sobre els 14 punts famosos de Wilson. Vaig rebre contestació del secretari de la Conferència Gilbert T. Classe i felicitacions de destacats elements diplomàtics internacionals. Guardo una carta — prossegueix Fu-Chau-Fa, ensenyant-me un volum on estan arxivats tots els documents i retalls de premsa — que va enviar-me el President de la República de Colòmbia, felicitant-me. Llegiu-la, si us plau.

Política. Al redós d'aquests tres conceptes es mou la humanitat actual, ni més ni menys que com es mouen els homes de la selva... La humanitat es salvarà de l'estat exòtic en què viu — continua Fu-Chau-Fa — per lleis universals d'origen ocult. És inútil que uns quants homes pretinguin imposar als altres llur voluntat. Quan l'home aconsegueixi arribar a l'estat de perfecció a què forçosament ha d'arribar, no serà un partit ni un Parlament els que imposin el regíme social, sinó tots els homes...

— ¿Així vostè considera inútil tot el que fan els pensadors i sociòlegs?

— Completament inútil. Ganes que tenen de perdre el temps. Ni república, ni comunisme, ni monarquia ni cap altre sistema de govern podrà portar la felicitat al món. Aquesta vindrà mitjançant una evolució natural i obligada. El desfici imperialista del Kaiser, així com el de Napoleó, no han estat altra cosa que efectes d'aquesta evolució inevitable i ells instruments inconscients i irresponsables... De la mateixa manera — afegeix — la Societat de Nacions és un organisme absurd, puix l'home no necessita societats per viure.

Segons Fu-Chau-Fa, els homes viurem com a Xauxa, és a dir, menjarem bé, no treballarem i per comble tindrem molt talent

— ¿Així, vostè creu que als humans ens està reservada la felicitat? — preguntem encuriosits.

— Ja ho crec — ens respon amb naturalitat — El veritable comunisme creuen alguns que consisteix en què tots els homes treballin i mengin igual, sense preocupar-se de vestir, perquè anant tots despullats no hi hauran jerarquies... Però aquest comunisme no l'accepten els homes. Jo profetitzo i afirmo que tot el món arribarà a menjar bé, vestir bé, no treballar en absolut i tots tindran molt talent... En el meu quadro de profecies hi ha la clau i l'explicació d'aquesta veritat.

Fu-Chau-Fa, Déu et beneixi!

Les dues paraules de Fu-Chau-Fa

1.ª - Mentre no hi hagi un idioma universal jo afirmo que el món serà un antre de tenebres.

2.ª - Mentre existeixi la cuina, afirmo també que no hi haurà salvació possible en aquest món.

La primera sentència la comprèn tothom.

La segona serà indesxifrable fins l'eternitat.

— ¿Podria dir-me, mestre, per quines deduccions ha arribat vostè a la conclusió de què la cuina ens impossibilita salvar-nos?

— És una profecia meua. Li explicaré el seu origen. Vivint jo a Colòmbia, on he romàs vint i tants anys, vaig escriure una carta al gran

— ¿I per què l'idioma universal ha d'ésser precisament l'espanyol?

— Perquè sí. Jo ho afirmo.

Tao, Confucí, Montesquieu i Fu-Chau-Fa

— Creu vostè en l'existència de l'ànima?

— pregunto a Fu-Chau-Fa.

— Li respondré amb una frase de Tao, el filòsof, compatriota meu. A Tao, li varen preguntar en certa ocasió: ¿Quina idea teniu de l'ànima humana?

I Tao va respondre:

— Nosaltres mengem gallina i el tigre es menja els homes. No sé si el tigre i la gallina tindran ànima.

Pregunto aleshores a l'expatriat filòsof xinès.

— ¿Què considera vostè més necessari per a vèncer la vida: el diner o el talent?

— Miri: deia Montesquieu «Sense diner no s'és pobre. Sense propietat l'home és un miserable». (Lector; el repòrter ignora, si el gran pensador francès ha dit efectivament això... Jo no faig sinó recollir les paraules de Fu-Chau-Fa).

— Jo dic: Sense propietat ni diner no s'és pobre de cap manera. Sense talent per a enganyar als babaus, sí que s'és vertaderament pobre...

D'acord il·lustre filòsof!

atenció a la tasca de propaganda de la intel·lectualitat del meu país.

— I li han suspès la subvenció?

— Sí! Hi han influït els actuals conflictes comunistes de Xina. Creuen que, davant la perspectiva de què el comunisme triomfi, ja no em necessiten. Jo no intentaré reclamar res. No els necessito. Ells són els que em necessitaran a mi.

— Prepara vostè alguna altra obra?

— Ja no escriuré més. Tot el que es pot reflexionar i investigar sobre la humanitat està contingut en el meu quadro de profecies. Després de feta aquesta obra, res més em falta a dir i considero que perdria el temps i el faria perdre als altres escrivint novament.

Fu-Chau-Fa, fa quinze anys que no llegeix periòdics ni llibres i se'n anirà a Singapore

— Llegeix i estudia molt?

Li preguntem això, perquè damunt la taula veiem una pila de periòdics i revistes.

— Fa uns quinze anys que no llegeixo absolutament res. Tot el que s'escriu són ximpleries. Aquestes revistes — diu — són dels meus companys de la pensió.

— Així, doncs, ara, quines activitats l'ocupen?

— Doncs, els meus afers. Dintre poc me'n vaig a Singapore.

CUADRO DE PROFECIA, LA CIENCIA DEL PASADO DEL PRESENTE Y DEL FUTURO DEL UNIVERSO &c.

AÑOS HUMANOS: 9428
REY WONG: 4627- CRISTO: 1928
REPUBLICA CHINA: 17.

人之道自自然然
詩古希句純文西下譯

CAMINO NATURAL DE LOS HUMANOS.

AUTOR: FU CHAU FA

LA PALABRA DE FU-CHAU-FA
EVIDENCIA LA INGENUIDAD DE LA HUMANIDAD.
CON LOS SUJETOS CATEGÓRICOS QUE
AFIRMAN JAMÁS PODRÁ CONTESTAR.

Lima, 23 de octubre de 1936.
LIGA NACIONAL GINESESA
(Trilógica interna: humanidad o nacionalismo solamente).
(Humanidad ante intereses alimentados a sí misma, universal).
Acerón López, Falcó, Ariza vultu.

CONFERENCIA DE FU-CHAU-FA EN EL
TEATRO FORERO, EN LIMA (PERÚ).
Mi palabra es simple: la humanidad es buena; cuando el viento sopla no hay fuerza que se le oponga. Cuando más creída esta la tierra más se inclina.
El mundo degenerado se entiende lo que es pa-
labra; si no oye no ve, pensar el futuro, ¿cómo
podrá ser racional? Están todos completos,
muerto, ciego e insensibilizado. ¿Con qué fondo
hablar?

FAMOSO DIRECTOR DE
"LA TINTA CHINA" Y "LA VIDA"
REP. COLOMBIA Y PERÚ (SUR AMERICA)

華主根墨國中京果報日命文交西京洲美海諸

EXPLICACIONES

CADA RUEDA SIGNIFICA UNA EPOCA QUE
EXISTE TANTOS HABITANTES Y VIVE EN
TANTOS AÑOS CON SUS MODOS FUN-
CIONAMIENTOS.

EPOCA	HABITANTE	AÑOS
I AGUA	UN MILLONES	300
II FRUTA	10	1,000
III CARNE	100	2,000
IV PODER	500	3,000
V NACIÓN	2,000	3,000
VI IDIOMA ESPAÑOL	5,000	200
VII FRUTA	20,000	100
VIII AGUA	100,000	50
IX CREACIONES	INDESCRIPCIÓN	INMORTALIDAD

天詩句純 ELEGIA ANTIGUA 文西上
En la mano una flor. Me arrojé en el suelo,
y me quedé en la tierra y la tierra lloró.
Oh! Confucio, Oh! Maotse, Oh! Cristo el del cielo.
Su voz yo solo escucho. ¿Por qué no voy a hablar?
Yo, Fu Chau Fa, lo afirmo: no existe nada bueno,
ni nada malo existir; es cuestión de mirar.
Yo no me escucha si sólo ni la tierra que es ciega.
Oh! infinito más. ¿Con quién yo voy a hablar?

Y sobre las futuras locas humanidades,
Borreras mi rostro, cual mi felicidad,
exclamando a la vida: se acabaron dolores.

華主傳
著京牙班西在國諸洲歐通

人主世造
照小華兆傳
FU CHAU FA
ESCRITOR GINESESA
MUR DE LA CONCIENCIA EN LA TIERRA CHINA
UNICO SALVADOR DEL MUNDO ENTERO
CONSEJO DE LA LIGA DEL UNIVERSO
FUNDADOR DE LA ASOCIACION FOLIOLOS STANIS
CULTURA Y EDUCACION

DOS PALABRAS DE
FU CHAU FA
La primera sentencia la com-
prende todo el mundo.
La segunda será indesxifrable
hasta la eternidad.

同上文西京洲美海諸
語文不「斷天地間實一其時
洞穴」狀居在世亦亦家生
不幸萬方可恨原按上言
人所共知下言為代美解

FOTOS
GASPAR

Quadro sinòptic en el qual Fu-Chau-Fa condensa tota la seva filosofia, que ha de portar la felicitat als homes. Si aque-
ta felicitat no pot venir fins que haguem entès el quadro, no ens queda més remei que renunciar-hi definitivament...

poeta i aleshores candidat a la presidència de la República, Guillem Valencia, en la que li deia que els conceptes «pare» i «fill» eren la causa de tots els mals que pateix la humanitat. Guillem Valencia va contestar-me instant-me a cercar una altra causa, puix aquella no la trobava molt encertada. Aleshores reflexionant profundament, al cap de quinze dies vaig obtenir la conclusió de què tots els dolors del món tenen la seva causa, a la cuina...

Fu-Chau-Fa i el Comunisme a la Xina. Ja no escriurà més.

Ara parlem de qüestions econòmiques.

— Encara que sembli indiscreció ¿podria, mestre, dir-me quines són les seves possibilitats econòmiques?

— Res d'indiscreció. Jo rebia, fins fa uns mesos una subvenció de la Legació de Xina a Colòmbia. Els meus compatriotes m'ajudaven en

— Una darrera pregunta: Quina edat té ara?

— Quaranta-cinc anys.

— Ah... una altra. Què significa el seu nom?

— Fu, professor; Chau, milions; Fa, brillants...

Fu-Chau-Fa, l'estrany filòsof asiàtic, ens obsequia amb una cigarreta i accedeix a deixar-se enfocar per l'objectiu del repòrter gràfic d'IMAT-
ges amb la deferència per a la nostra revista de què és la primera vegada que es retrata per als periòdics amb bata de casa.

JOSEP MEJIA

Cèlia Gámez diu que no es farà monja

Cèlia Gámez, voltada de les seves «girls», en un final d'acte. Val a dir que l'ambient no convida a les idees conventuals...

EN ple batibull de l'escenari demanem Cèlia Gámez.

- Quatre preguntes, si us plau.
- Són només quatre?
- Quatre de justes.

- Si és així, m'hi resigno. Primera...
- Primera? ¿Què li plau més de la nostra ciutat?
- Tot per l'estil. Gairebé no tinc preferències.

— Aquesta resposta gairebé no val, però comptem-la.

- Segona...
- Què li plau més de Madrid?
- Tampoc no sabia dir-ho. I tot té punts admirables i el que no ho és tant passa més desapercebut. En resum: la impressió total és de primera.

— Passem a la tercera pregunta: ¿Si no fos artista de teatre què li faria més goig d'ésser?

— Si no fos artista... Què us diré? Estic tan contenta del meu art que no penso en res més.

— Ara ve l'última pregunta, la més difícil.

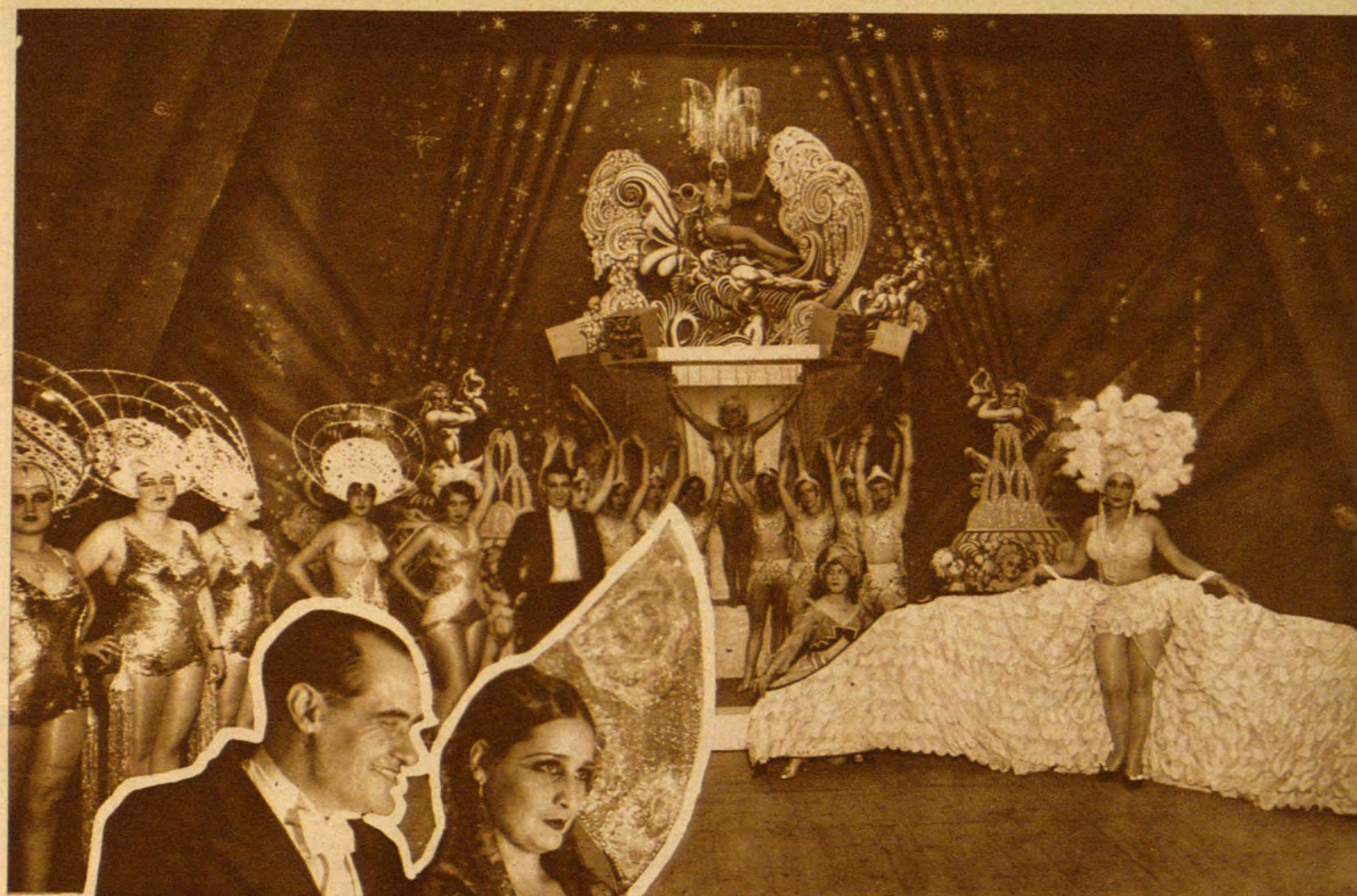
- Indiscrecions no...
- Es tracta d'una indiscreció que convé aclarir discretament. Què hi ha del suposat ingrès a un convent...

- Del convent? Doncs *ná*.
- *Ná?*
- Això ja és la pregunta que fa cinc.
- Això és només un aclariment.
- Doncs repeteixo: del convent, *ná, ná, ná*.

Quatre preguntes no poden satisfer el repòrter menys exigent. Cal, doncs, completar l'interrogatori. Triem la *girl* més eixerida.

Aquella mica de quadro oriental que difícilment us perdonarà cap autor de revista.

— Què li sembla Barcelona?
— No n'hem vi .t gens.
— Com ha anat això?
— La nostra vida no ens permet el luxe de veure la ciutat.

— Un luxe molt relatiu.
— Doncs ni aquest. ¿Voleu saber com vivim?
— Estic encuriósit, realment.

— Doncs, escrigui: Del llit a la taula, de la taula al teatre, del teatre — corrents! — altra vegada a la taula i de la taula al teatre de nou.

— ¿I el temps que hi ha entre el menjar i el dormir?

— Ens el prenen els assaigs i més que n'hi hagués.

Val a dir que aquest treball tan abassegador no pren tot el bon humor a aquestes noies. La meva interlocutora, sense esperar la pregunta, es decideix a dir-me:

— Digui als lectors d'IMATGES que em moro de ganes d'anar a Hollywoo l.

— A fer cinema?

— Més concretament, a fer

Retallada sobre l'apoteosi de la revista, Cèlia Gámez al seu torn també apoteósica, escolta sense gaire convicció els mots d'esprít de Faustino Bretaña

de Greta Garbo. No faria pas mal paper.

És l'amic Cases, amb els seus clixés el què ha de respondre aquesta pregunta. I no és cosa fàcil de fer-les col·locar.

— ¿Voleu recular unes passes? — demana el fotògraf.

Ningú recula ni un pam. Què passal Misteri! És a dir, misteri... Són les segones tiples que volen sortir una mica més endavant que les terceres.

Misteris d'entre bastidors.

A més dels misteris hi ha els diàlegs d'entre bastidors que tenen molt de caràcter:

— No puc caminar. Les meves sandàlies són almenys dos números més curtes que els meus peus.

— Amb les meves puc caminar perquè ja sé doblegar el peu dintre la sandàlia.

— I pensar que sobre l'escenari han de caminar d'una manera gairebé alada!

Però totes les petites misèries de les sofertes *girls*, desapareixen quan les banya la llum crua de l'escenari. Així com el maquillatge accentua llur bellesa i elimina les lletjors, la responsabilitat de l'escena fa desaparèixer tots els mals, fins els dels peus.

(FOTOS CASES)

A. LEFLER

Els panellets de Tots Sants

Una indústria que ha necessitat instal·lar-se amb tota propietat

El millor auxiliar per una ràpida cocció: el forn a vapor

L'elaboració dels panellets

Mes de Novembre.
 Dilluns dia primer — La festa de tots los Sants.
 Al matí se ha cuix lo mallorquí, un y mitj quarters; Cinquanta 68.
 Dites 4 llums ab 34, Brnsos 0.
 Se han fet las torradas de frolla y bacallat.
 No's ha fet Pa. — No's fan Penades de cap classe.
 Se han comensat a las 3 1/2 del mati.
 Entre 10 panellets de mariscapà — Hi ha barrejades 4/10 de 16 llin.
 Una 1/2 panellets rojos de mariscapà.
 Cinch gibrells panellets de peseta — Se ha anat a dinar com las 3 1/2.
 Una y mitja 1/2 panellets rojos de mariscapà.
 Nota — Era 1 1/2 per frollas de mariscapà.
 Cinch gibrells de peseta.
 Una 1/2 de panellets de mariscapà.
 Dos gibrells de panellets de peseta. A las 8 se ha acabat de treballar y també abey. Han estat dos bons dias: se ha venut molt bé com a vigilia y això ha estat la causa de que avuy no hi hagi hagut tumultu ni crits a la botiga apesar de haver venut molt. — Se ha treballat molt, bé, y ab armonia. S'atla 10.
 Han quedat 1/2 1/2 panellets de mariscapà.
 Un gibrill y mitja panellets de peseta.
 Un gibrill gros de panellets minuts.
 2 1/2 1/2 de mariscapà.

Facsimil de la fulla de treball del Forn de Sant Jaume corresponent a una Festa de Tots Sants del segle passat

L'AMISTAT particular que ens uneix amb el gerent del Forn de Sant Jaume, Sr. Colom, féu que un dia tinguéssim a les nostres mans, una fulla antiquíssima del Diari de treball de la casa, la qual pertanyia al segle passat. Ens interessàrem per la història de la casa, i perquè la trobarem tan digna d'esment, ens vingué la idea de fer-ne una informació per IMATGES.

La fulla de què us parlàvem, correspon a una diada de Tots Sants. Segons el facsimil, que presentem en la fotografia, la quantitat de producció en aquella època era de 325 quilos, produïts en tretze hores de treball, o sigui nou i mitja al matí, i tres i mitja després de dinar.

El document és per al ram de pastisseria — i com és curiositat per tots — ben interessant. Parlant del particular amb perits en la matèria, ens han fet veure l'esforç que representava en aquells temps, arribar en una sola jornada a una producció semblant, car s'ha de tenir en compte, que en aquella època s'havia de fer tot a força de braços.

La nostra curiositat ens dugué a fer una comparança amb la força de treball amb què compta avui la casa. I heus ací el que n'hem pogut treure.

En primer lloc, cal fer esment, que hi ha una creença un xic equivocada de certes indústries.

Molts creuen que per muntar una gran indústria cal remuntar-se a l'art tèxtil, puix que tan sols amb molts te-

lers i molta exportació poden arribar-se a fer xifres fabuloses.

Això es pot aconseguir, doncs, si els que porten la direcció d'una indústria estan atents a dotar-la de tots els mitjans amb què avui dia es pot reduir l'esforç humà.

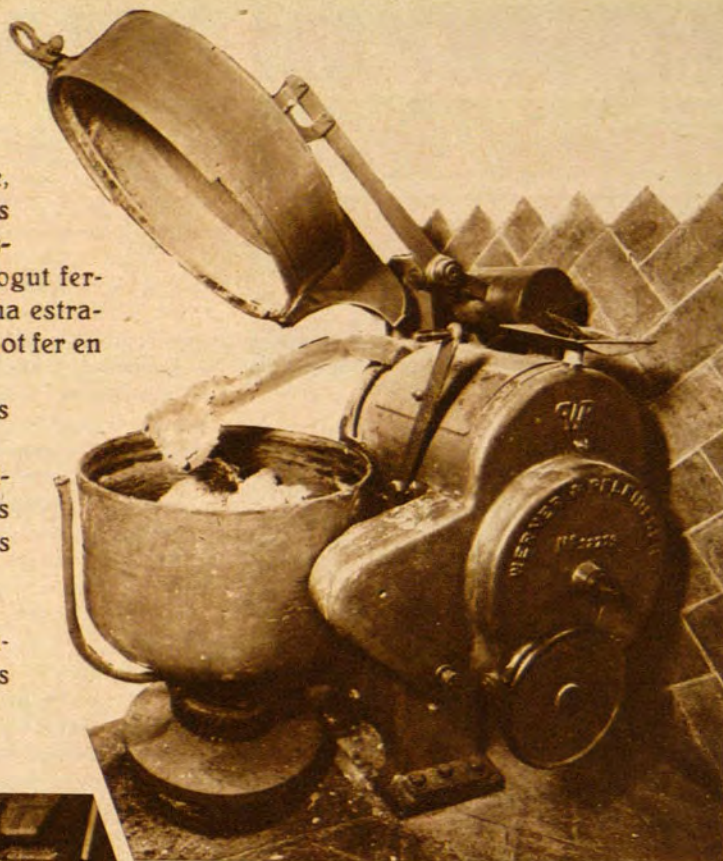
La producció que abans necessitaven al Forn de Sant Jaume, tretze hores, avui la fan en una. És clar que els seus obradors estan dotats avui de tota la maquinària adequada que la indústria crea per a simplificar l'elaboració. Nosaltres que hem pogut fer-nos càrrec de la precisió i delit amb què es treballa, no ens ha estranyat gens malgrat tractar-se de tones de producció, el que es pot fer en una jornada de treball.

Si l'elaboració crida fortament l'atenció, no ho fa pas menys la preparació i l'empaquetatge.

L'any passat, en aquestes festes de Tots Sants, fórem convidats a veure pràcticament el que havíem sentit a dir que sols feien els americans per a simplificar el treball, amb l'interès d'aconseguir resultats econòmics.

I ací van les fotografies d'allò que veiérem.

L'empaquetatge es fa en dues seccions d'onze dependents cada una. Cada u està encarregat del seu treball especialitzat, és

Màquina per pastar i barrejar tota mena de pastes dures. Té una cabuda d'uns 100 quilos

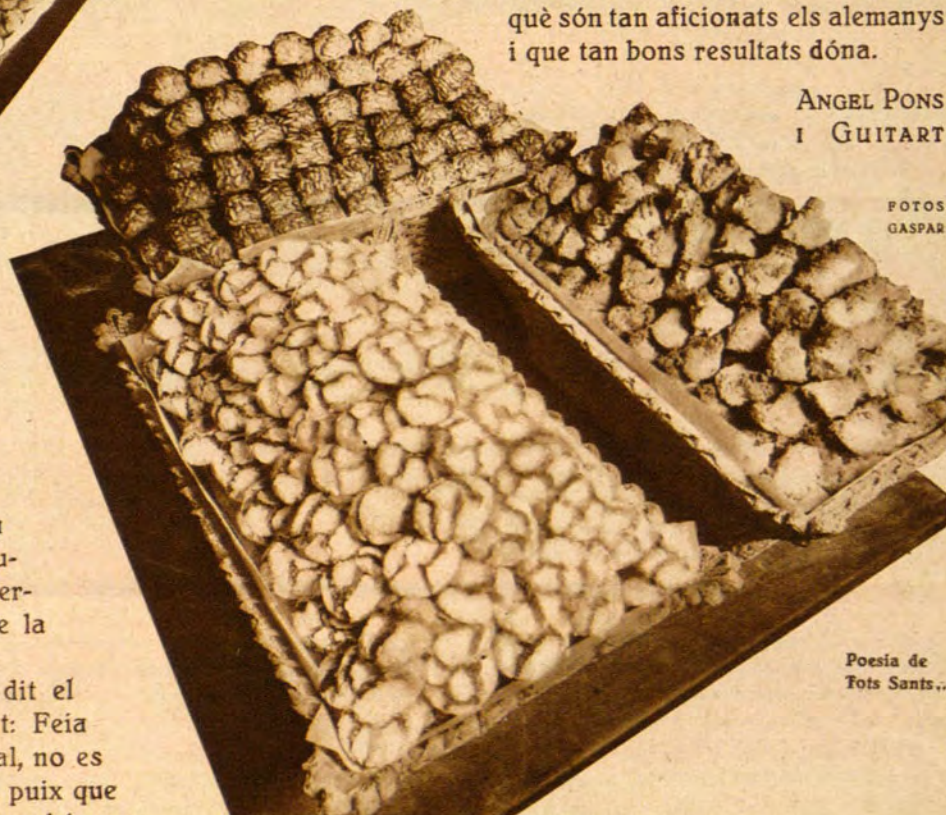

Paneres de panellets disposades per a la venda

paperina de dues lliures representava un treball excessiu que calia suprimir, car s'omplia la botiga de gom a gom i els que estaven servits, tenien necessitat d'obrir-se pas entre la gentada. Es veu que la preocupació de la gerència d'aquesta casa exemplar, no és altra que el fer grossa la producció, car és la única manera de salvar els negocis, sobretot avui que els jornals i les despeses de tota mena arriben a xifres fabuloses, no havent-hi altra defensa que contrarrestar-ho d'aquesta manera: és a dir, l'estandardització a què són tan aficionats els alemanys i que tan bons resultats dóna.

ANGEL PONS
I GUITART

FOTOS
GASPAR

Poesia de
Tots Sants...

a dir, que el primer obre les capsas, el segon hi posa sis panellets d'una mena, el tercer els hi posa d'una altra i així successivament fins arribar a la comprovació rigorosíssima de pesar les capsas, i seguidament un altre operari que les acondiciona en unes llau-nes capaces de contenir-ne vint, que les preserva de l'aire ambient per esperar l'hora de la venda.

Anys enrera, sobre l'any 1908 — ens ha dit el Sr. Colom — no es feia aquest procediment: Feia llàstima veure que per falta de temps material, no es podia aprofitar la grossa venda que hi havia, puix que arreglar davant del client una capsa de quilo o bé una

L'ASSASSINAT DE ROGER ACKROYD PER A. CHRISTIE

(Continuació del número anterior)

CAPITOL VIII

L'INSPECTOR RAGLAN, PLE DE CONFIANÇA

Ens esguardàrem els uns als altres.

—¿Es clar que fareu una enquesta a l'estació?—vaig dir.

—Naturalment; però tinc poca fe en els seus resultats. Coneixeu l'estació?

La coneixia. King's Abbot no és més que un vilatge; però al mateix temps és un important encreuament de vies fèrries. La major part dels grans expressos s'hi aturen; s'hi formen trens que hi esperen hores i hores i hi ha dues o tres cabines telefòniques. A aquella hora, tres trens locals entren a l'estació, en correspondència amb l'express del Nord que arriba a les deu i dinou i marxa a les deu i vint-i-vuit. Hi ha molt de moviment i per tant poques probabilitats que una persona telefonant o muntant a l'express, pugui ésser remarcada.

—Però per què han telefonat?—preguntà Melrose—. Ho trobo del tot extraordinari i inexplicable.

Poirot aixecà el bibelot que inspeccionava i digué, girant-se lleugerament:

—Estiguen segur que hi havia una raó.

—Quida podia ésser?

—Quan la coneixerem, ho sabrem tot. Aquest afer és molt curiós i interessant.

Va pronunciar aquests mots d'una manera indescriptible. Vaig comprendre que examinava la qüestió des d'un punt de mira molt especial.

Se n'anà cap a la finestra i esguardà enfora.

—¿Dieu que eren les nou, doctor quan heu trobat aquest foraster a l'entrada del parc?

Va preguntar-me això, sense girar-se.

—Sí—responguí—, vaig sentir tocar el rellotge en el mateix temps.

—¿Quant de temps li hauria calgut per arribar a la casa... a aquesta finestra, per exemple?

—Tot el més cinc minuts. Dos o tres no més, si ha pres la drecera de la dreta i ha vingut aquí directament.

—Però per fer això hauria calgut que conegués els topants?

—Es veritat—digué el coronel Melrose.

—¿Podrem probablement descobrir si el senyor Ackroyd ha rebut la visita d'un foraster durant la darrera setmana?

—El jove Raymond podrà dir-nos-ho—vaig suggerir.

—O Parker—féu Melrose.

—O tots dos—digué Poirot, somrient.

El coronel sortí a la recerca de Raymond i jo vaig tornar a picar per tal que vingués Parker.

El primer tornà aviat acompanyat del jove secretari, que presentà a Poirot. Geoffroy Raymond, amable com de costum, semblà content de conèixer el detectiu.

—Mai no hauria pensat que visquéssiu d'incògnit entre nosaltres, senyor Poirot—digué—. Serà molt interessant de veure-us treballar... Però, per què em demaneu?

Poirot seguia dret a l'esquerra de la porta. Se n'apartà de sobte i vaig veure que mentre jo estava d'esquena devia haver posat el cadiral en què morí Ackroyd en la posició que havia dit Parker.

—Voleu que m'assegui?—digué Raymond amb bon humor—. I per què?

—Aquest cadiral estava en aquesta posició ahir al vespre, quant el senyor Ackroyd fou assassinat. Després algú l'ha tocat: ¿Heu estat vós?

El secretari va respondre sense vacillar:

—No. Ni em recordo d'haver-lo vist en l'indret que dieu; però devia ésser-hi, quan ho afirmeu. Algú el deu haver tocat. ¿S'ha destruït un indici fent això? Seria una desgràcia!

—Això no té cap importància, cap importància en realitat. El que us volia preguntar és això, senyor Raymond: ¿algun desconegut ha vingut aquesta setmana a visitar el senyor Ackroyd?

—No—digué per fi Raymond—. No em recordo d'haver vist ningú. I vós, Parker?

—Demano perdó al senyor. ¿De què es tracta?

—El senyor Ackroyd ha rebut la visita d'algun foraster en aquesta setmana?

El *maitre d'hôtel* es recollí.

—Hi ha el jove que vingué dimecres—digué—; érec que venia de la casa Curtis i Trout.

Raymond féu un gest d'impaciència.

—Ja me'n recordo, però el senyor no vol parlar d'una persona d'aquesta mena.

I es girà cap al senyor Poirot:

—El senyor Ackroyd havia pensat comprar un dictàfon—explicà—, la qual cosa ens hauria permès de treballar més ràpidament. La casa envià un representant, però el senyor Ackroyd deixà córrer el projecte.

Poirot esguardà el *maitre d'hôtel*.

—Podeu descriure aquest jove, Parker?

—Era petit i ros, senyor. Portava un bell trajo blau. Era un home que es presentava molt bé.

Poirot es girà cap a mi.

—L'home que heu trobat a la reixa era alt, veritat?

—Sí—vaig respondre—; tenia prop de sis peus.

—Això no lliga en res. Gràcies, Parker.

Aquest s'adreçà a Raymond.

—Acaba d'arribar el senyor Hammond—digué—. Ve a oferir-se i voldria parlar amb el senyor.

—Vaig a veure'l de seguida—digué el jove, que sortí apressadament.

Poirot mirà el cap de constatacions amb aire interrogatiu.

—Es el procurador de la família—digué Melrose.

—A aquest jove senyor Raymond se li ha girat feina—mormolà Poirot—. Sembla molt al corrent de les seves tasques.

—Crec, en efecte, que el senyor Ackroyd el considerava com a molt útil.

—Quant de temps fa que és aquí?

—Dos anys justos.

—Estic convençut que treballa concienzosa-ment. Quines són les seves distraccions? Fa esport?

—Els secretaris particulars no tenen gaires lleures—respongué el coronel Melrose amb una mitja rialla—. Em penso que Raymond juga al golf i també al tennis a l'estiu.

—Va a les curses de cavalls?

—No. No em penso que li agradin.

Poirot va semblar desinteressar-se de la qüestió.

—Em penso que ja he vist ací tot el que calia veure.

I donà un esguard circular per la peça.

—Si aquestes parets poguessin parlar?—vaig mormolar.

—Caldria que tinguessin no solament una llengua, sinó a més ulls i orelles. No obstant, no creieu que aquests objectes siguin sempre muts. Sovint ens parlen. Les cadires i les taules tenen la seva manera especial d'expressar-se.

I es dirigí cap a la porta.

(Seguirà en el número vinent)

El senyor Manuel Redondo i Perelló, el qual amb una paciència de benedictí ha batut per ara, el record de l'escriptura, fent entrar en una cartolina del tamany d'una postal 7.986 paraules. Es proposa arribar a les deu mil

El record de la caligrafia miniada

L'ha batut un cerverí que viu a Barcelona

ber que n'havia escrites 5.235; un estudiant de Melilla va creure's fer mèrits acadèmics arribant a les 5.260 i un altre estudiant de Salamanca, per no ésser menys, va fer un punt i ho allargà fins a les 5.618. A Callosa de Segura degueren creure que no era prou digne el deixar-se passar la mà per la cara i fer sortir un senyor que s'anomena Marc Cecilia

que s'estirà fins a les 6.347. Finalment un altre caporal de la Guàrdia Civil — pel que es veu és el Cos on s'hi aprenen més filigranes — destacat a Girona, s'ha pensat batre tots els records fent les 6.338 paraules.

I diem «s'ha pensat» perquè al senyor Agustí Hernández, que així es diu el benemèrit miniaturista, se li arrugarà el tricorni quan

— Mol bé! ¿Diuen que heu fet un treball de cal·ligrafia en miniatura?

— Sí, senyor. Aquí el té. Hi he copiat sis contes complets de la col·lecció Calleja. Conté unes 7.986 paraules. Falten molt poques per a les vuit mil. En llegir la gesta de Perales avançant l'alemany, varen entrar-me ganes d'avançar-los a tots. Ara que vaig tenir de recomençar alguns cops la tasca, perquè cada dia anava llegint noves superacions.

— Hi heu emprat gaires hores en dur-lo a terme?

— Unes seixanta hores. En diferents estones, però.

— Quin fi us ha mogut a fer aquest treball?

— El de demostrar que els catalans estem també en condicions de poder lluitar en el terreny de la cal·ligrafia miniada i de la paciència.

— Sobre tot de la paciència. D'això ja fa temps. Doncs, per què no ho féieu amb un text català?

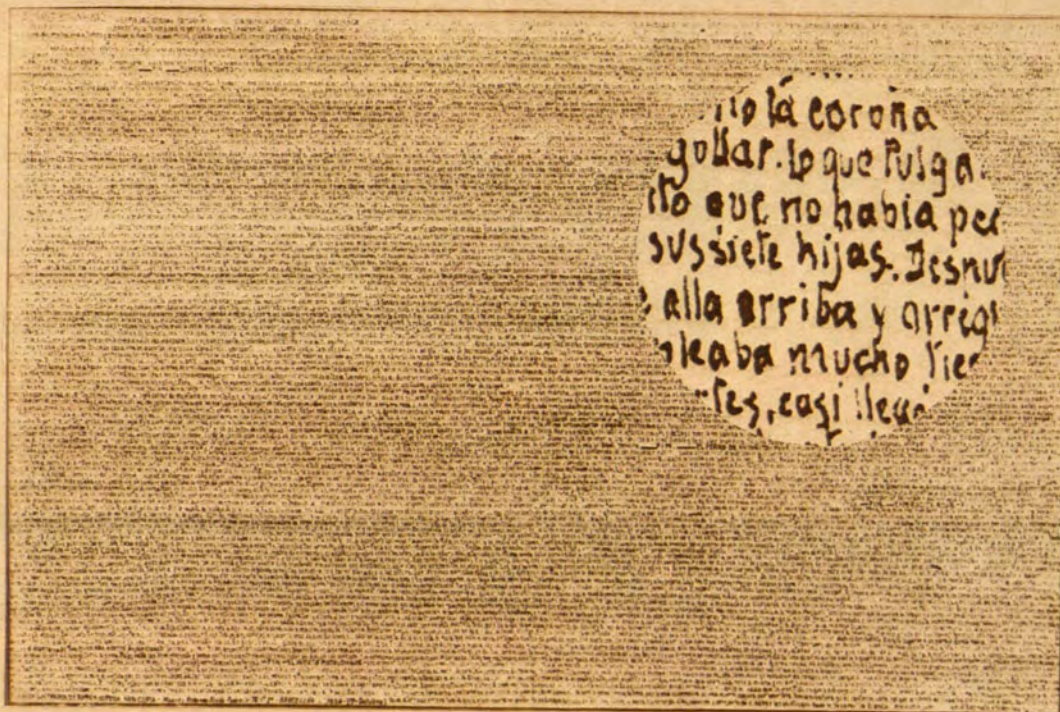
— Home, no hi vaig atinar. Però veureu: Ara tinc ganes de provar si arribo a les 10.000 paraules i ho faré en català. Vós mateix podeu triar-me el text que us sembli millor.

SEMPRE havíem cregut que els treballs miniaturístics eren privatis de l'edat medieval, quan el mateix us brodaven tot un poema místic — i a vegades no pas massa de místic — en un capítell de pedra, que us dibuixaven amb policromes tonalitats la vida de tots els apòstols o de les onze mil verges dintre una D dominical d'algun llibre de chr.

Mes heus ací que en ple segle vint ha retornat la fal·lera de fer coses microscòpiques. Ara els hi ha donat, però, per la mania de la lletra menuda, cosa més adient als corrents dels nostres temps en els quals és més fàcil de triomfar amb força lletra menuda que no pas pintant vides de sants. Així veiem que en poques setmanes han estat diversos els personatges que han fet parlar d'ells per assabentar-nos que han fet entrar un nombre realment extraordinari de paraules en un tros de paper del tamany d'una targeta postal. Creiem que al noranta-nou per cent dels nostres lectors, mai no se'ls havia acudit de fer semblant prova i que en llegir aquestes interessants noves damunt dels diaris, els haurà envaït, com a nosaltres mateixos, una lleugera ombra de dubte. ¿És possible que en una superfície de paper d'uns 14 x 9 cm. s'hi pugui fer cabre no sabem quants articles del Codi, o bé alguns capítols del Quixot?

Va obrir el foc un alemany anomenat Freischlader, que va fer anunciar a so de bombo i platerets (ai las!) que havia entaforat 3.587 paraules en la cartulina d'una postal. El que no deien els telegrams, era si les dites paraules eren d'aquelles a les quals els alemanys hi són tan aficionats, com aquella de: Ogottelölfeunfvomübelundvergibunfunferechulden.

D'ésser així, caldria reconèixer-li mèrit, però del contrari, ha quedat força desmarcat. Un tal Perales, d'Alcalá d'Henares, ja va trobar la manera de posar-n'hi 4.760 i als pocs dies ens assabentem de que un caporal de la Guàrdia Civil de Sucina, hi havia escrit un grapat d'articles del Codi, fins arribar a les 5.205 paraules. L'ésser caporal de la Guàrdia Civil no li va servir de gaire, perquè al cap de poques hores un tal Torregrosa, de Màlaga, va fer sa-

sàpiga que el record, per ara, ha estat batut a Barcelona per un català, fill de Cervera.

Ens hem dirigit a les escoles parroquials a Santa Anna i hem demanat pel professor auxiliar de les mateixes.

— ¿Com us diu? — hem preguntat en tenir al davant un jove fornit, de cara intel·ligent i rostre apacible.

— Em dic Manuel Redondo i Perelló — ens ha respost.

— D'on sou fill?

— De Cervera, de Lleida i de pares catalans.

L'obra del senyor Perelló, en tamany natural. Hi ha sis contes de Calleja sencers. A la rodona una ampliació de la miniatura, que si fos sencera tindria un metre d'amplada

— Podríeu posar-hi el projecte d'Estatut regional, que així com així no el llegirà mai ningú. I escolteu: ¿per fer

aquesta feina, us heu servit d'algun aparell òptic?

— Sí, senyor. D'aquests binocles que la mare em va regalar quan em va posar al món.

— I una lupa?

— I un be negre!

— Que Santa Llúcia us conservi la vista per molts anys.

FOTOS GARRIGOSA

J. V. A.

Dos dies d'excursió en autocar
per l'EMPORDÀ, COSTA
BRAVA I GAVARRES

Dies 1 i 2 novembre

Viatges Catalònia

Rambla del Centre, 37 - Telèf. 23252

SENYORES:

Si proveu les

cigarretes

refrescants

les preferireu a totes les

altres cigarretes orientals

MERZ

JOCS PORTIER

Immens assortit.-Preus desde 3'90 ptes. joc complet

FERRETERIA PLA

Tallers, 66 i 68 - BARCELONA

**I
M
A
T
G
E
S**

Setmanari gràfic
d'actualitats

Número solt:
40 cèntims

Preus de subscripció:
Barcelona, semestre 10 Ptes.
Fora, semestre 10'50 Ptes.

Administració i venda
**LLIBRERIA
CATALONIA**
Plaça Catalunya, 17
Tel. 12456 - Barcelona

a. badrinas

mobles
interiors
teles DeTeKu
ceràmiques

sala d'exposicions
diagonal, 460 - tel. 73963 - barcelona

**AFAITAR-SE
AMB**

PASTA NIX

significa afaitar-se hi-
gènicament i còmoda

**AFAITAR-SE
AMB**

PASTA NIX

ha estat sempre un
senyal de distinció

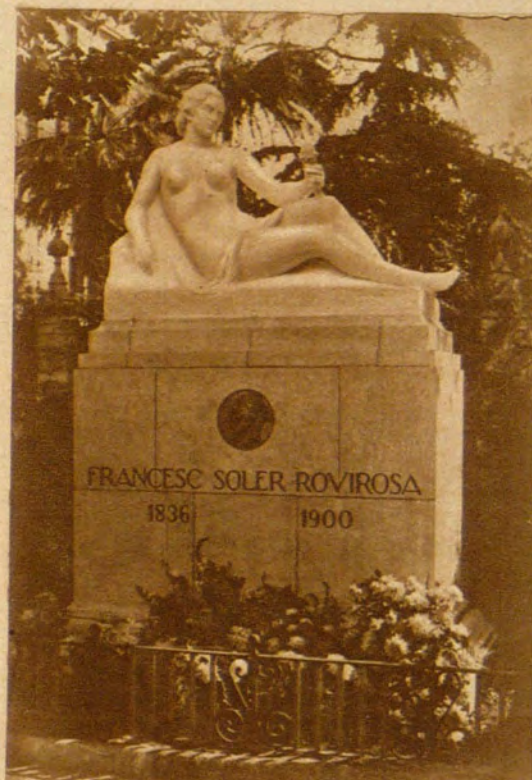
**Abrics fets, com els de
mida des de 90 pessetes**

F. VEHILS VIDAL

7, PLAÇA UNIVERSITAT, 7

La família de Soler i Rovirosa presideix l'acte d'inauguració del monument al gran escenògraf, emplaçat en un dels indrets més exquisits de Barcelona

El monument a Soler i Rovirosa de l'escultor Frederic Marés, inaugurat diumenge, comença a fer quedar bé a Barcelona, tan perjudicada en aquest ram. El monument s'adiu ben bé amb l'indret on és erigit

Els nostres presos polítics i socials durant el seu passeig al pati de la Presó Model. Detinguts com a elements temibles de tan avançats — delen — la seva estada en aquelles parets ha anat allargant-se inexplicablement i per ara ningú ha parlat d'alliberar-los. No tenen més remei, doncs, que anar-se avesant a aquelles parets i aquell règim. És aquest posat d'anar-s'hi habituant el que ha recollit la nostra foto. El primer a l'esquerra és Granier Barrera, que ha passat emmanillat pels carrers de Barcelona — en temps de concòrdia! — per ésser conduït a l'estació

A baix, a l'esquerra: Ricard Zamora saluda els admiradors i amics del seu ex-club. És ben visible l'aparell que li aguanta el braç lesionat. A la dreta: Marian Canyadó, en el moment d'aconseguir Montero a les Costes de Garraf, durant el Campionat d'Espanya de velocitat, del que fou vencedor

Els cementiris de Barcelona, vistos des del cel

És a dir, des d'un avió de l'Aeròdrom Canudes. Aquesta visió era, fins ara, absolutament inèdita. Era hora de revelar-la ara, en vigílies de Tots Sants. En aquesta diada, que té a casa nostra una tradició que no minva, llur traçat serà literalment cobert de flors. La geometria ben aprofitada d'aquestes vies és invadida d'un peregrinatge constant, que omple de corones les plataformes dels tramvies i els interiors dels taxis.

Vistos des del cel, els cementiris en aquesta diada es veurien pintats del groc de les semprevives. A vista d'ocell, en qualsevol dia de l'any, els cementiris perden llur aspecte macabre. El dibuix dels carrers i les taques de verd dissimulen els pics negres i blancs dels nínxols. Des de lluny, l'arquitectura de les tombes — no gaire sovint feliç — té molt més prestigi que de la vora.

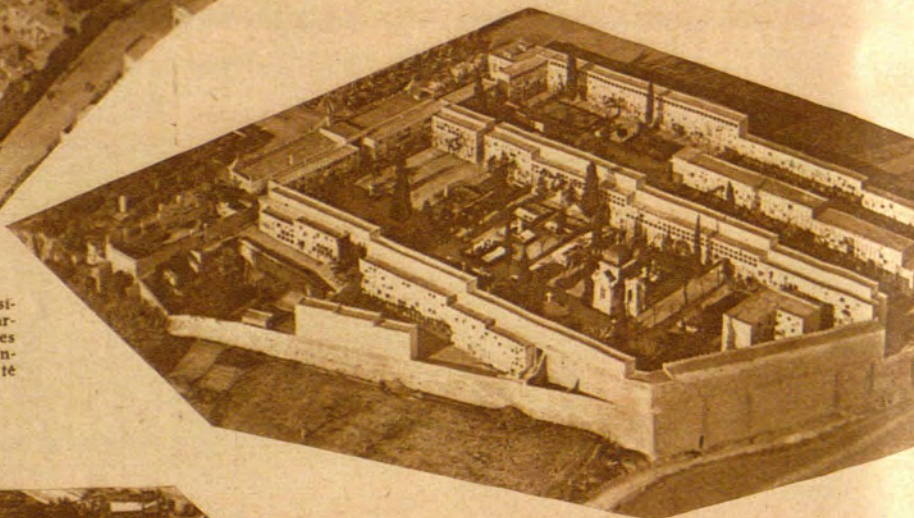
El cementiri nou que des de l'avió és imponent, perjudica la contemplació dels altres que no resisteixen de la vora ni de lluny la comparança.

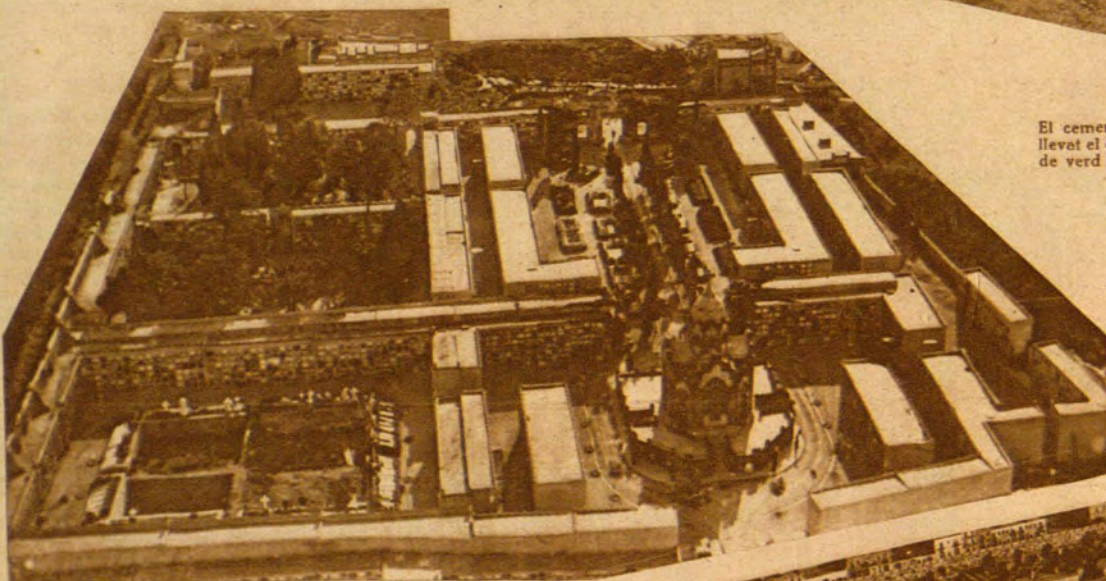
L'avió permet de veure com el cementiri nou ha anat invadint la muntanya, amb successius gravaments, que a hores d'ara toquen gairebé el cim. Aquesta situació el fa molt poc macabre. Es tracta d'un cementiri que no deixa d'ésser una muntanya vora el mar.

El cementiri de Sant Andreu, situat ben bé als afores d'aquesta barriada barcelonina, té unes avingudes amplíssimes que li donen una aparença de grandària que, en realitat, no té.

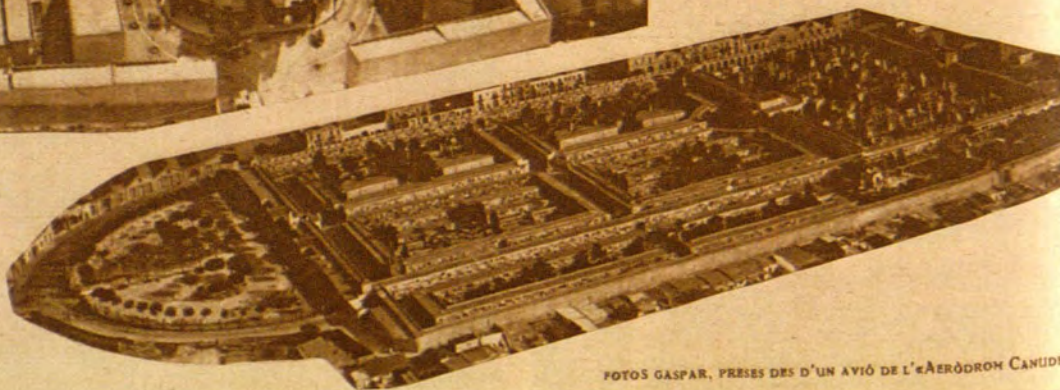

El cementiri de Coll Blanch és dels més idíl·lics de Barcelona, llevat el de Sant Gervasi. La seva estructura simple i l'abundor de verd el converteixen, si fa no fa, en un cementiri rural.

El cementiri de Les Corts, que va voltant-se d'edificacions amb una pressa que no podien sospitar els qui varen bastir-lo. Amb una mica més de pretensions que el de Coll Blanch, no té un caràcter decididament monumental ni tampoc idíl·lic. És un cementiri de suburbi, ben bé.

Des de l'avió el dibuix del cementiri vell fa pensar més en un estadi que no en un cementiri. Al mig de la Ciutat, el cementiri vell — més vell d'aspecte que d'anys — es va envellint cada dia amb la competència del nou.

FOTOS GASPÀ, PRESSES DES D'UN AVIÓ DE L'AERÒDROM CANUDES.